

Pyhäkön Lamppu

*"Eikä Jumalan lamppu
ollut vielä sammunut" 1. Sam 3:3*

Suomen Luther-säätiön tiedotuslehti 5/2009

KYMMENTEN VUOTTA

JUHANA POHJOLA

Suomen Luther-säätiön perustamisesta tuli lokakuussa kymmenen vuotta. Mitä kaikkea näihin vuosiin mahtuukaan? Paljon isoja otsikoita, paljon voimakkaita mielipiteitä puolesta ja vastaan mutta ennen kaikkea paljon hiljaisuudessa tehtyä hengellistä perustyötä Kristuksen evankeliumin lahjojen äärellä. Otan kolme asiaa esille, jotka näen olleen Luther-säätiön tehtävänä.

TEHTÄVÄNÄ JUMALAN- PALVELUSYHTEISÖT

Tämä perustehtävämme on ollut ev.lut. kirkossa jotain aivan uutta. Herätysliikkeillä oli toki ollut omia messuja, mutta ne olivat enemmän yksi toimintamuoto muiden joukossa. Niiden perinteinen toimintanäkyhän oli toimia seurakuntien palvelujärjestöinä, jotka toetuttavat raamattupäiviä, lähetyspyhiä jne. Meidän näkymme oli toisenlainen: rakentaa kokonaisvaltaista seurakuntayhteyttä paimenhoidossa sanan ja sakramenttien äärellä. Se on sisältänyt tavoittamisen ulottuvuuden: On lämmin paikka, johon kutsua viluisia. Tämä on ollut myös toiminnallisen ja taloudellisen vastuunottamisen opettelua omista yhteisöistä ilma kirkon verorahoja.

TEHTÄVÄNÄ LUTERILAINEN OPETUS

Mitä on ehtoollinen? Mitä kasteessa tapahtuu? Mitä paimenvirasta on säädetty? Oleellisia kysymyksiä ja kuinka paljon vähemmän näistä olisi kirkossa puhuttu ilman Luther-säätiön työtä. Alusta saakka olemme kahdella tavalla nostaneet esille keskeisiä hengellisiä teemoja: Opettamalla niistä ja elämällä niitä todeksi. Yhtäältä olemme julkaisseet huikean määrän niin oppi-isämme

Lutherin kuin monien muiden opetusta uskomme peruskysymyksistä. Toisaalta olemme käytännössä halunneet pitää niistä täysimääräisesti kiinni. Tämä on johtanut sitten jännitteeseen suhteessa ev.lut. kirkkoon, mikä on puolestaan kiipöinyt laajalti mediassa.

TEHTÄVÄNÄ OLLA TUNNUSTUSLIIKKEEN AURANKÄRKENÄ

Luther-säätiön synty oli jatke sille kirkolliselle tunnustustaistelulle, joka alkoi radikalismien alkaessa tunkeutua yhä rajummin kirkkoon 1960-luvulla. Kun ev.lut. kirkko oli työntänyt - kansan enemmistön taputtaessa tai vihaisesti vaatiessa - oman raamatullisen tunnustuserustansa yhä syrjempään, oli perustettava Luther-säätiö, jotta apostoliset jumalanpalvelukset voisivat jatkua Suomessa. Yhä pienempään kirkolliseen nurkkaan vetäytymisen sijasta otimme askeleen eteenpäin. Näin uskomme, näin elämme. Tämä johti myös pappisvihkimyssulun murtumiseen, kun yhteys syntyi Missionsprovinsiin. Ruotsin vihkimysten kautta olemme saaneet paimenet, joita ilman uusia seurakuntia ei olisi voitu perustaa. Nyt olemme ottamassa seuraavia askelia lähetyshiippakuntarakenteen synnyttämiseksi ja oman piispan saamiseksi Suomeen.

Miten vuosikymmenien päästä tätä kirkollista ajanjaksoa arvioidaan? Sitä emme tiedä, mutta itseäni puhutteli se, miten luterilaiselta vainotulta romanialaiselta pastorilta Richard Wurmbrandilta suljettiin 1970-luvulla kirkon ovet Suomessa. Piispa toisensa jälkeen suostui ajalle tyypilliseen itsesensuuriin. Näin itään suuntautuneen ulkopoliittisen valtiomahdin pelossa he ajoivat ulos

Kristus-todistuksen tähden kärsineen luterilaisen veljen. Me emme voi verrat itseämme marttyyrikirkon jäseniin, mutta ajan henki on sama. Silloin ei siedetty kuin yksi virallinen totuus, mutta tässä median valtiomahdin ohjaamassa yhteiskunnassa siedetään vain ehdoton moniarvoisuus. Kirkon johdolla on sama itsesensuuri, nyt vain niitä kohtaan, jotka eivät suostu moniarvoisuuden nimissä luopumaan Raamatun ilmoitustotuudesta.

Moni kysyy: Miten on mahdollista, että niille jotka vain uskovat Raamatun opetukset Kristuksesta ainoana pelastustienä, ehtoollisen asettajana, kasteen lahjana, paimenviran haltijana, ja miehen ja naisen avioliiton siunaajana ei löydy tilaa ev.lut. kirkossa? Meidän on vaikea ymmärtää puhumattakaan hyväksyä 70-luvun kirkon johdon rähmällään oloa. Ehkä sama reaktio syntyy muutaman vuosikymmenen päästä, kun katsotaan 2000-luvun alun kirkollista keskustelua ja vallankäyttöä.

Kristittyinä emme kulje kuitenkaan kohti historian tuomioistuinta, vaan paljon suurempaa ja totuudellisempaa tuomiota kohti. Siksi mekin haluamme kristittyinä elää ja tehdä työtä seurakuntana suuri tilinteon päivä koko ajan silmiemme edessä. Yksi on silloin varmaa: Kuka Kristukseen ja hänen sanaansa turvasi, ei joudu häpeään! ■

LUTHER-SÄÄTIÖ JUHLII KYMMENTÄ VUOTTAAN:

“Keskeistä on ollut kutsu elää Jumalan lahjojen äärellä!”

✍ ESKO MURTO

📷 RAUNO PERÄLÄ

Pyhäinpäivänä, 31.10. yli 150 juh-lavierasta kerääntyi Koinonia-keskukseen iloitsemaan Suomen Luther-säätiön kymmenvuotisesta taipaleesta. Päivän aikana julkaistiin myös kaksi kirjaa; juhlaa edeltäneessä valtuuskunnan kokouksessa esiteltiin Luther-säätiön pappien ja seurakunta-laisten artikkeleista koottu juhlakirja Tuntomerkkien kirkko, ja itse juhlassa julkaistiin säätiön keskeisimpiin teologisiin suunnannäyttäjiin lukeutuvan, edesmenneen Simo Kivirannan elämänkerrallinen teos Katkelmia.

OHJELMASSA SEURASI HERKKYYTTÄ, HARTAUTTA JA HURTtia HUUMORIA

Vapaamuotoisella kahvittelulla aloitet-
tujen juhlien ohjelma piti sisällään nu-
meroita moneen makuun. Luther-sää-
tiön hallituksen puheenjohtaja Raimo
Savolaisen ja dekaani Juhana Pohjolan
puheissa luotiin katsausta mennee-
seen, nykyyhteen ja tulevaan. Mar-
kus-yhteisön kuoro sekä Anneli ja Vesa
Vaahtoranta toivat juhlaan arvokkuutta
musiikkiesityksillään, ja Jari Kekäleen,
Jyrki Anttisen ja Janne Koskelan laulut
kuvasivat kristillisen uskon perustaa yk-
sin Jumalan armossa.

Huumoria juhlayleisölle tarjoi Esko
Murron ja Miikka Niirasen tekemä vi-
deoesitys Luther-säätiön kymmenvuo-
tisesta historiasta. Juhlan päätökseksi
Matti Väisänen johdatti joukon päivän
evankeliumitekstin, eli vuorisäärnan au-
tuaaksijulistusten äärelle.

“ME EMME OLE KATSELE- MASSA TAAKSEPÄIN!”

Juhlaa edelsi Koinonia-keskuksen ala-
kerran kirjastotilassa pidetty Luther-
säätiön valtuuskunnan kokous. Ju-

malanpalvelusyhteisöjen edustajat ja
seurakuntapapit keskustelivat syksyllä
järjestetyn lähetyshiippakuntakyselyn
tiimoilta heränneistä aiheista ja vii-
toittivat tietä eteenpäin. Kokouksessa
pidetyissä puheenvuoroissa toistuivat
jatkuvasti kaksi viestiä: tiedottamiseen
ja keskusteluun on muistettava antaa
riittävästi aikaa, mutta yhtäkaikki etene-
missuunta on aivan oikea.

Paikalla ollut Sakari Korpinen alleviiva-
si Luther-säätiön ja tulevan lähetyshiip-
pakunnan merkitystä vanhan luteri-
laisen uskon jatkajana – ei uutuusien
kehittäjänä, vaan ei myöskään mennei-
syyteen haikailijana.

– Me emme ole katselemassa taakse-
päin, Sakari totesi, vaan jatkamme sitä
luterilaista kirkollisuutta, joka täs-
sä maassa on ollut vanhastaan selvää,
mutta jota nyt murretaan niin suurella
nopeudella, ettei tiedotuskaan enää pysy
siinä vauhdissa mukana.

Erkki Pitkäranta jätti koolla olevil-
le mietittäväksi kysymyksen: “Millai-
sen kirkon me jätämme lapsillemme ja
lapsenlapsillemme?”

PAINAVIA PAINOTUOTTEITA JUHLAPÄIVÄN KUNNIAKSI

Juhlassa julkaistiin painokoneiden he-
delmää peräti kahden kirjan muodos-
sa. Simo Kivirannan elämän viimeisinä
vuosina nauhoitettujen haastattelujen
pohjalta Helena Simonsin kokoama elä-
mänkerrallinen teos Katkelmia kuvaa
Kivirannan uraa ja elämää teologina
alati ahtaammaksi käyvässä kansankir-
kossa. Omakohtaiset kokemukset 70- ja
80-luvun virkatoryhmistä ja seminaa-
reista avaavat suurelle yleisölle kätköön
jääneet, kulissientakaiset päätöksente-
kokeinot. Rohkeasti nimillä puhuva teos
viittaa moniin vielä elossa oleviin kir-
kollisiin ja teologisiin vaikuttajiin taval-
la, josta tulee nousemaan keskustelua.

Toinen teos, Tuntomerkkien kirkko, on
artikkelikokoelma jossa Luther-sääti-
ön teologit ja maallikkovastuunkanta-
jat antavat moniäänisen mutta saman-
sisältöisen vastauksen kysymykseen:
“mitä oikein on Luther-säätiö?” Kirjan
esipuheessa todetaankin Luther-sääti-
ön tehtävästä: “Tällaista tuntomerkki-
en kirkkoa olemme halunneet rakentaa,
siihen liittyä ja siitä itse elää. Keskeistä ei
ole ollut protesti Suomen evankelis-lute-
rilaisen kirkon hengellistä rappiota koh-
taan, vaan kutsu elää Jumalan lahjojen
äärellä.” ■

Sisällys 5/2009

2. Pääkirjoitus
3. Luther-säätiö juhlii kymmentä vuottaan
4. Kajaanin papille Kirjoitukset ovat kalliit
6. ”Kuka pitää halpana...”

8. Uskonratkaisu vai predestinaatio?
10. Hiippakunta puhutti seurakuntia
12. Taivastoivo tuo iloa

Kannen kuva:

Viktor Vasnetsov: Kristus Kaikkivaltias

KAJAANIN PAPILLE KIRJOITUKSET OVAT KALLIIT

✍️ ESKO MURTO

Kainuun poika oli kaukana kotoaan, kun tukholmalaisessa Sankt Sigfrids kyrkan:issa Missionsprovinseinin piispat vihkivät Hannu Mikkosen Kristuksen seurakuntaa paimentamaan. Miten tänne on tultu?

NUORISOTYÖSTÄ RUTIINI RAAMATUN OPETTAMISEEN

Vuonna 1975 syntynyt Hannu vietti lapsuudestaan vajaat viisi vuotta Etu-Aasian lähetyksentällä, jossa perhe 80-luvun taitteessa oli työssä. Suomeen palattuaan Mikkosen perhe asettui ensin Suomussalmelle, sitten Paltamoon ja myöhemmin Heinävedelle. Opintojen aloitus Kauniaisten diakonia-ammattikorkeakoulussa vuonna 1996 merkitsivät muuttoa etelään.

– Opiskelu diakissa oli teoreettisesti helppoa, ja minulle jäikin sellainen olo, että kaikkea itselle annettua potentiaalia ei käyttänyt siellä, Hannu kuvaa selittäessään miten teologian opiskeleminen alkoi kutsua.

– Monessa asiassa vallitsi silloin vielä epätietoisuus. Olen ollut uskossa koko ikäni, mutta opetusta siitä, mitä luterilaisuus oikeastaan on, en ollut saanut. Kai siitäkin kumpusi kaipaus opiskella lisää.

Opintojen viimeisessä työharjoittelussa Hannu suuntasi Karjalaan, Aunukseen. Siellä hän oppi käymään säännöllisesti jumalanpalveluksessa, ja sai hengellisen ravintonsa nimenomaan messun kautta. Suomeen palatessaan tämä jatkui, ja samalla myös tuli akuutimmaksi kysymys siitä, missä oma seurakuntayhteys todella on? Vähitellen tuli yhä selvemmäksi, että naispappeus ei ole oikein.

Kesällä 2000 Hannulle tarjottiin töitä Suomen Opiskelija- ja koululaislähetyksessä nuorisotyöntekijänä. Samana kesänä hänet myös hyväksyttiin opiskelemaan Helsingin yliopiston teologiseen tiedekuntaan. Tässä vaiheessa tie vei työelämään ja OPKOLle. Työn kautta sai olla jatkuvasti Jumalan sanan äärellä. Hannu laskeskelee pitäneensä keski-

määrin kaksi raamattuopetusta viikossa koko opko-uransa ajan. Suhteen syntymisessä nuorten kanssa oli syytä iloon, mutta se nosti esiin myös kysymyksiä seurakunnan paimenuudesta. Voiko nuortenilta olla seurakunta? Voinko minä olla paimen näille ihmisille?

Joulukuussa 2005 Hannu lopetti työt OPKOLla ja ryhtyi teologian opintoihin. Nopeasti edenneet luvut päättyivät valmistumiseen keväällä 2009. Elokuussa Hannu, vaimonsa Maijaliisa ja toiselle vuodelleen varttunut tytär Ellamaija lähtivät Kajaaniin. Syyskuussa Hannu asetettiin Filippus-yhteisön paimeneksi.

“JUMALANPALVELUS AVAA YMMÄRTÄMÄÄN KRISTUKSEN ARMON”

Luther-säätiön jumalanpalvelukset tulivat Hannulle vähitellen tutuiksi vuodesta 2001 alkaen. Jotkin tavat tuntuivat aluksi uusilta, mutta kirkkaasti julistettu evankeliumi nousi kuitenkin kaikkein tärkeimmäksi. Vähitellen Helsingin Markus-yhteisöstä tuli Hannulle kotiseurakunta.

Matti Väisäsen kastekirjat Hannu luki pian OPKOon töihin tultuaan. Siitä alkoi prosessi, joka johti miettimään mitä ovat sakramentit, mutta myös mitä on seurakunta ja mitä on pastorinvirka. Onko paimenviralla muutakin ulottuvuutta kuin naispappeuden vastustaminen? Vähitellen asiat alkoivat löytää oikean paikkansa ja luterilainen usko ja tunnustus aukenivat. Ratkaisevan tärkeää tässä prosessissa oli kasvaminen seurakuntayhteisössä.

– Olen sitä mieltä, että ihminen ei voi täysin ymmärtää Kristuksen armoa ja Raamattua ellei hän jumalanpalveluksen kautta kasva siihen sisään, Hannu summaa.

Tämän kokemuksen myötä myös oma kutsumus alkoi piirtyä esiin. Nuorisotyössä hän huomasi nuorissa itsessään olevan tarpeen yhteisölle ja paimentamiselle – mutta samalla Hannu ymmärsi, että nuortenilta ei ole vielä sama asia

kuin seurakunta. Sisäinen halu kilvoitella kohti paimenvirkaa kirkastui.

VIIDESLÄISESTÄ TAUSTASTA VAHVA LUOTTAMUS RAAMATTUUN

Hannulla, kuten suurimmalla osalla Suomen Luther-säätiön papeista muutenkin, on tausta viidennen herätysliikkeen parissa. Mistä tämä johtuu – varsinkin kun viidesläisillä on usein varsin kriittinen suhtautuminen Luther-säätiöön? Hannu näkee oman hengellisen taustansa nimenomaan johdattajana luterilaisuuteen.

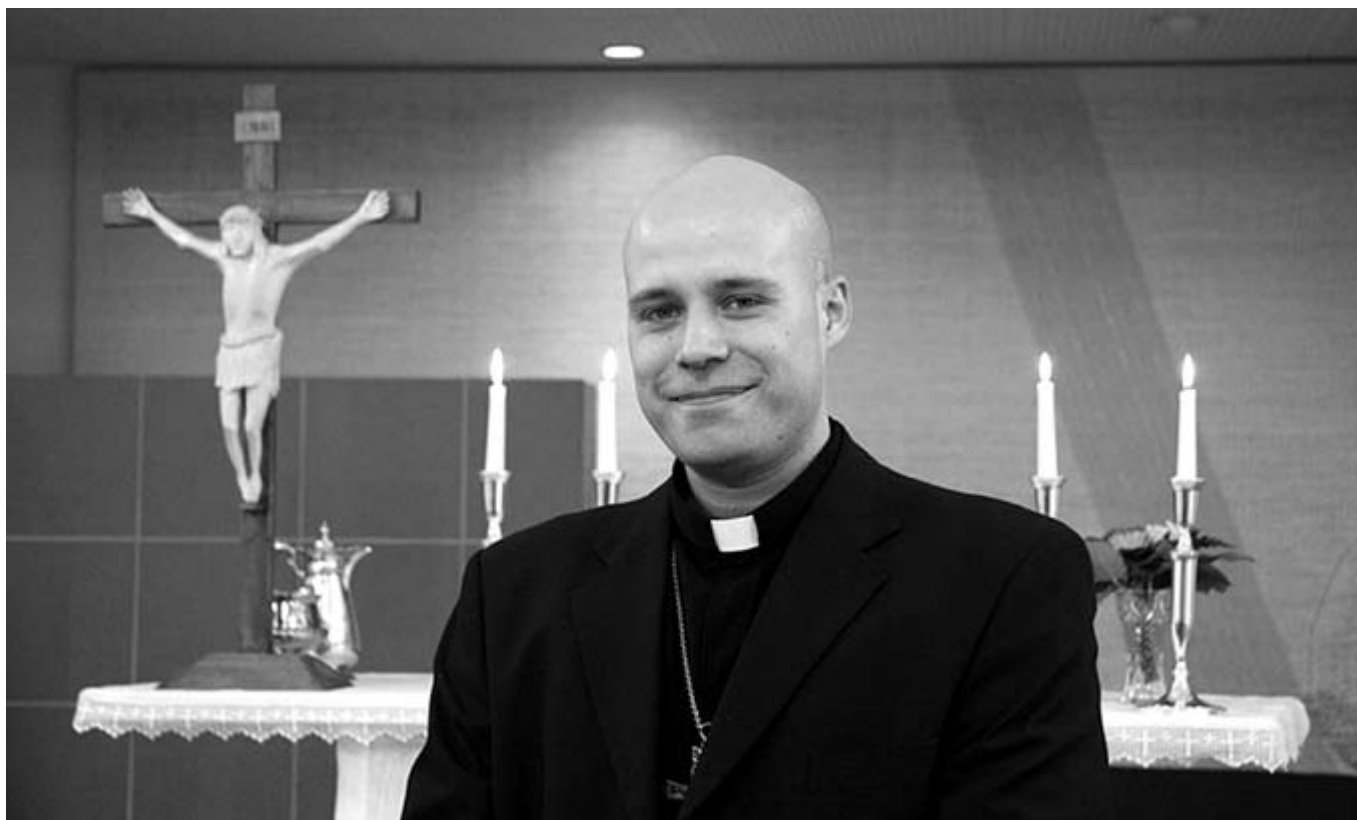
– Viidennen liikkeen perinnössä ja omassa kotitaustassani on annettu rakkaus Jumalan sanaan ja halu lukea sitä, Hannu kuvaa.

– Se ei tarkoita sitä, että aina olisin elänyt niin kuin Raamatussa sanotaan ja käsketään, mutta lukeminen on kuitenkin jatkunut. Tuhlaajapoikareissuillakin on ollut selvää, että Raamattu on totta. En minä sillä voi ylpeillä, se on pikemminkin annettu lahjana.

– Oli suuri oivallus kerran tajuta, että Raamatun lukeminen on elävän Kristuksen kanssa tekemisissä olemista, Hannu iloitsee.

Herätyskristillisyydessä Hannu kuitenkin harmittelee sitä, että usein on unohdettu ihmisen tarvitsevan seurakuntaa – emme ole pelkkiä yksilöitä. Pyrkiminen tiedostavaan, omakohtaiseen, jopa yksilölliseen uskoon ei ole ehkä jättänyt tarpeeksi tilaa jumalanpalveluselämän mystiikalle, uskon salaisuudelle. Tämä on hieman ristiriitaistakin, sillä toisaalta herätyskristillisyydelle on ollut tyyppilistä puhua nimenomaan todellisesta Jeesuksen kohtaamisesta.

– Koska Raamattu itse pitää sisällään opetuksen seurakunnasta ja myös seurakunnallisesta paimenvirasta, on vain luonnollista että Raamattuun luottamaan opetetut nuoret miehet tunnistavat Luther-säätiössä ne “puuttuvat palikat”, joita ovat kaivanneet, Hannu kuvaa.

ELÄMÄ KAINUUSSA ON OPETTELU PAPILE JA SEURAKUNTALAISILLE

Toukokuun 15. päivänä toimitettu papispöytäkirja oli Hannun sanojen mukaan ”luonnollinen jatkumo johon en ollut riittävästi valmistautunut.” Yhteys Ruotsiin on ilon aihe, mutta toisaalta olisi seurakuntien kannalta parempi, että vihkimys toimitettaisiin lähempänä niitä seurakuntalaisia, joita paimentamaan lähetetään.

Kainuu on tuttua seutua ja eräilystä innostuneen Hannun tekee jo mieli metsiin samoilemaan. Toisaalta lapsuuden maisemiin aikuisiällä asettuminen asettaa omat haasteensa. Samalla pääkaupunkiseudulle syntynyt ystäväpiiri ja sosiaalinen verkosto on täytynyt jättää taakseen, ja sehän ei koskaan ole helppoa. Toisaalta seurakunnan lämmin vastaanotto on tehnyt helpommaksi kotiutua uudelle seudulle. Seurakuntalaiset olivat esimerkiksi käyneet siivouksessa asunnon ennen kuin Mikokset muuttivat sinne.

– On ollut hyvä tulla tänne, kun tietää että seurakuntalaiset ovat odottaneet meitä. On hienoa ymmärtää, että Filippus-yhteisö on kutsunut ja halunnut juuri minut papikseen, Hannu kertoo.

Yhdeksi seurakunnaksi kasvaminen on prosessi, jossa vaaditaan kärsivällisyyttä.

tä. Monet asiat ovat sellaisia, joista pitää keskustella, opettaa ja antaa aikaa.

– Suomessa on monenlaisia hengellisiä tilaisuuksia, ja ihmiset käyvät ristiin rastiin monissa jutuissa. Papin näkökulmasta se voi olla hiukan huolestuttavaa; vaarana on, että asiat menevät sekaisin, eikä erilaisten opettajien keskellä enää tiedä mikä on oikeasti totta ja varmaa, Hannu miettii.

– Olisi hyvä, jos voisimme kasvaa sydämeistämme kiinni yhteen jumalanpalvelusyhteisöön niin, että siitä tulee todellinen, pysyvä seurakunta. Tällainen tietysti vaatii meiltä kaikilta aikaa, työtä ja kärsivällisyyttä.

– Se on hienoa, että ihmisillä on halu saada opetusta ja rohkeus kysyä kysymyksiä. Siitä kaikki lähtee, Hannu iloitsee.

MILLAISTA TULEVAISUUTTA KOHTI KULJEMME?

Luther-säätiön tulevaisuutta miettien Hannu on nöyrällä mielellä.

– Ei voi tietää onko meillä kymmenen vuoden päästä 40 seurakuntaa ja jokaisessa pappi, vai onko meillä sen verran väkeä kuin nytkin on. Se ei ole meidän päätettävissämme, Hannu toteaa.

Kansankirkon tulevaisuuteen Hannu ei usko, mutta luterilainen seurakuntaelämä voi kyllä jatkua Suomessa siitä huolimatta. Hengellinen romahdus kansankirkossa tulee tapahtumaan ennen jäsenmäärän tai talouden romahdusta, ja sellainen romahdus voi tulla jo lähitulevaisuudessa. Romahtaminen merkitsee sitä, että uskonasioilla ei ole enää mitään väliä – kaikki kelpaa. Lähetysliikkeenä voi olla vastaus tähän, keino säilyttää se hyvä, jota suomalaisessa luterilaisuudessa paljon on.

Puolitoistavuotiaan Ellamaijan vanhemmille kysymys ”millaisen kirkon me jätämme lapsillemme” on tärkeä. Siinä pitää luottaa Jumalan johdatukseen.

Yhteisöjen rehellisyys ja uskollisuus perustehtävässään tulee kantamaan mukanaan siunauksen, Hannu uskoo. Jumalan siunaus voi tarkoittaa lisääntyvää kuulijakuntaa, mutta se voi olla myös jotain muuta. Tulevaisuudessa myös vastustus klassista kristinuskosta kohtaan voi vahvistua, ja siinä uskollisena pysymiseen vaaditaan Jumalan varjelusta.

– Meidän tulee huolehtia siitä, että ne papit, jotka seurakuntia paimentamaan on pantu, tekevät työnsä hyvin. Ja myös, että heillä on riittävästi aikaa resursseja sen työn tekemiseen. Paimenvirka on kuitenkin juuri ja nimenomaan sakramenttien toimittamisen ja sanan saarnaamisen virka – siitä kaikki kirkossa lähtee. ■

"KUKA PITÄÄ HALPANA PIENTEN ALKUJEN PÄIVÄN?"

(Sak. 4:10) Juhlapuhe Luther-säätiön 10-vuotisjuhlassa

✍ JUHANA POHJOLA 📷 JOUKO MAKKONEN

Me allekirjoittaneet olemme tänään Pyhään Raamattuun Jumalan kirjoitettuna ilmoitussanana luottaen ja siinä vaikuttavaa Pyhää Henkeä avuksi huutaen ja hänen johdatusseensa turvaten perustaneet Jumalan valtakunnan työtä palvelevan luterilaisen instituutin nimeltä Suomen Luther-säätiö. Näin alkoi Suomen Luther-säätiön peruskirja, jonka allekirjoitti 30 perustajajäsentä Espoossa Simoja Kirsti Kivirannan kodin olohuoneessa 24.10.2009.

Kuka olisi 10 vuotta sitten pystynyt näkemään tämän päivän tai kertomaan millainen uuden säätiön tie tulisi olemaan? Totta kai meillä oli näky jumalanpalvelusyhteisöistä. Totta kai meillä oli luottamus, että juuri tätä eniten tässä kirkollisessa ja kulttuurisessa tilanteessa tarvitaan. Mutta Jumalan valtakunnan työ on siitä ihmeellistä, että se aina yllättää: Jumala on niin ihmeellinen ja hyvä! On aina kyse hänen työstään hänen valtakunnassaan.

Kymmenen vuotta on lyhyt aika. Yhteisen taipaleemme voi jakaa kolmeen eri vaiheeseen.

VUONNA 2000 ALKANUT PERUSTAN LUOMISEN JA OPETTELEMISEN AIKA

Luther-säätiö oli rekisteröity 2000. Tilillä oli 150 000 markkaa ja yksi osa-aikainen työntekijä, 27-vuotias juuri vihitty pastori. Puheenjohtaja ei voinut sairauden tähden poistua kotoaan. Piti aloittaa työ, jota kukaan muu ei varsinaisesti ollut tehnyt. Intoa oli, mutta miten läheteä työhön?

Ensinnäkin lähdimme piirtämään uuden järjestön profilia julkaisuilla. Aloimme yhteistyökumppanimme Lutheran Heritage Foundation kanssa julkaista opetusvihkoja, pian lehteä ja kohta myös kirjoja. Muistan, miten Rengon kirkkoherra tilasi jakoon ensimmäistä vihkoamme, joka käsitteli jumalanpalvelusta. En tiennyt silloin, että Petri olisi pian työtoverini. Muistan puhelin-

soiton Nurmosta, kun pohjalainen isäntä sanoi, että yhdessä vihossa oli puhuttu kuin hänelle. En tiennyt silloin puhuvani tulevan Luukas-yhteisön isännän kanssa. Kuinka monella onkaan ollut ensi kosketus työhömmme lehtiemme, Väisäsen kastekirjojen tai vihkojemme kautta! Yhdeltä tärkeältä osalta perustusta ja hengellistä luottamusta luotiin julkaisuissamme.

Toinen asia oli messujen aloittaminen. Jumalapalvelusyhteisö on nopeasti lausuttu sana. Mutta mitä se on ja miten se elää? Meillä ei suinkaan ollut yksityiskohtaista suunnitelmaa. Aloitimme sanan ja sakramentin äärellä ja matkalla on sitten sitä opeteltu! Lähes vuosi säätiön perustamisesta meni ennen kuin löysimme kirkkotilan. Kolme vuotta kului ennen kuin ensimmäiseksi Markus-yhteisö järjestäytyi 8.6. 2003. Jatkovaa opettelua miten kasvaa jumalanpalvelustoiminnasta jumalanpalvelusyhteisöksi!

Kolmas haaste oli taloudellisen pohjan luominen. Miten saada työn ystävien luottamus ja tuki, jotta työ voi kehittyä? Miten vahvistaa taloudellista pohjaa, joka mahdollistaisi myöhemmin laajenemisen? Sekin oli ja on opettelemista: kirkon rahoista itse itseään kannattavaksi seurakunnaksi.

Tätä perustamis- ja opettelemisvaihetta leimasi myös yksinäisyys. Luther-säätiön synty herätti epäluuloja ei vain ev-lut. kirkossa vaan myös ystäväjärjestöjen keskuudessa. Kuvaavaa oli, miten syksyllä 2000 järjestettiin Tunnustuspäivät Helsingissä, jossa mukana olivat kaikki kirkon konservatiiviset voimat. Järjestöjohtajien palaverissa kuitenkin hyllytettiin anomuksemme päästä mukaan. Vastaukseksi todettiin: *Säätiö on herättänyt kysymyksiä ja polemiikkia muissa järjestöissä – ei voi välttyä vaikutelmalta, että säätiö tulee omin ehdoin muiden kalavesille.* Vaikka meillä oli monista taustoista sekä maallikkoja että pappeja työtä tukemassa, niin tämä varauksellisuus leimasi ensimmäisiä vuosia.

Työ kuitenkin kasvoi. Monet ennakkoluulot alkoivat sulaa pois. Markus-yhteisön messuissa seinät pullistelivat, julkaisimme Lutherin Genesis-kommentaaria, uusia messuja... Sakari Korpinen jaksoi saarnata, Matti Väisänen kirjoittaa ja Jari Kekäle piti seminaaria opiskelijoille. Nostetta alkoi olla!

Tämä ensimmäinen vaihe loppui Simo Kivirannan hautajaisiin helmikuussa 2004. Pian sen jälkeen 14.3. piispa Eero Huovinen vieraili Mellunkylässä messussamme tunnetuin seurauksin. Luther-säätiön kone, joka oli kuoppaiselta kiitoradalta juuri päässyt nousuun, näytti kuukausi perustajaisänsä kuoleman jälkeen syöksyvän maahan. Tilat menivät alta. Pappisoikeudet menivät hetkeksi. Luottamus meni monissa järjestöissä. Joidenkin veljien oli pakko aivan Helsingin Sanomia myöten irtisanoutua meistä. Monet työmme ystävät olivat peloissaan – minäkin olin! Olin toistanut eri puolilla Suomea, että kolme asiaa tarvitaan yhteisön perustamiseen: tilat, pastori ja ystäväjoukko. Keväällä 2004 meiltä meni siis tilat, pappisoikeudet ja ystäväjoukko oli tosi koetuksella. Ei näyttänyt hyvältä. Mihin suuntaan 'paaria-säätiö' kulkisi?

VUONNA 2005 ALKANUT NOPEAN KASVUN JA OPETTELEMISEN AIKA

Uusi vaihe alkoi, kun Göteborgissa 6.1.2005 vihittiin Missionsprovinsein piispaksi Arne Olsson ja samana päivänä papiksi Niko Vannasmaa. Tämän askeleen merkitystä on vaikea yliarvioida. Yhtäältä se avasi piispojen pappisvihkimyssulun patovallit. Nyt oli tie auki uusille paimenille ja näin sanan ja sakramenttien hoidon kautta uusille seurakunnille. Toisaalta se merkitsi työmme rakentumista toisen kirkollisen rakenteen sisälle. Tulevat pastorimme eivät enää olisi ev-lut. kirkon pappeja. En ehkä olisi ollut valmis vielä 2005 ottamaan näin suurta askelta, ellei 2004 meiltä olisi viety inhimillisesti katsottuna kaikki toivo. Vaikka läheltä seurassimme Missionsprovinsein syntyä, ensimmäiseen kokoukseen osallistuin 24.5.2004, kun ”huoviseppä” oli juuri ollut kuumimmillaan. Ja vain puoli vuotta myöhemmin Matti-rovasti laski kätensä Arnen päälle piispanvihkimyksessä. Menimme vauhdilla ja täysillä mukaan.

Ehtoollisyhteysskysymys oli silloin ja on yhä edelleen meille raamatullinen totuus. Kysymys emmekä olisi voineet toimia siinä siksi toisin. Näen samalla sen kuitenkin Jumalan johdatuksena, joka riisui meidät omasta voimasta ja inhimillisestä avusta. Näin meille neuvottomille Jumala halkaisi edessämme meren Ruotsin-vihkimykseen!

Kun kaikki kirkon ovet olivat sulkeutuneet, ymmärsimme että meidän näkövinkkelimme oli ollut vain liian kapea. 2004-2005 taitekohdassa löysimme ratkaisun kirkkotilakysymykseen. Kuinka tutuksi tulikaan adventtikirkon kotisivut, kun katselin, mistä kaikista kaupungeista kirkkotiloja löytyy!

Samalla opettelimme seurakuntana yhdessä kulkemista ja puhumista hämentävistä asioista. Syvennyimme ensin ehtoollisen merkitykseen ja pian sitten kasteen lahjaan. Suurin ilo on ollut nähdä, miten eri puolilta Suomea on tähän työhön Jumala antanut työnäylymme syttyneitä sydämiä. Samalla suurin murhe näissä taisteluvaiheissa on ollut niistä ystäväistä, joita emme osanneet riittävästi hoitaa ja jotka ovat vetäytyneet eristäytyneinä matkan varrella toiminnastamme.

Pian sitten ei vain Ruotsista tullut pappeja jonossa: Janne Ouluun 2006, Kalle Kuopioon 2007, Markus, Antti ja Esko 2007, Hannu ja Jyrki 2009, vaan myös koko ajan kiristyneessä kirkollisessa tilanteessa paikallisseurakunnista tuli meille työntekijöitä. Petri Kouvolaan 2005 ja Markku Poriin 2008. Uusien työntekijöiden tulo mahdollisti myös uusien yhteisöjen perustamisen, joka taas mahdollisti uusien paimenien kutsumisen.

Ratkaisevan tärkeää tässä kehityksessä on ollut myös se, että säätiön hallitus Raimo Savolaisen hyvässä johdossa on ollut hyvin yksituumainen ja pitänyt kiinni perustehtävästään. Työntekijäjoukkona olemme yhdessä rukoillen opetelleet elämään viikoittaisissa skypepalaverissa. Hengellinen yksimielisyys erilaisten persoonien keskellä on ollut suurta lahjaa – Herra sen jatkosakin varjelkoon. Jumalapalvelusyhdistysverkosto on piirtynyt esille vastuunkantajapäivillä, valtuuskunnassa, lasten leireillä, Koinonian rakentamisessa jne. Kasvuvauhti on ollut hurja. Vuonna 2004 meillä oli kaksi palkattua työntekijää, 2009 kaksitoista. Vuoden 2004 alussa messuja oli seitsemässä paikassa, nyt kahdeksassatoista!

Tätäkin vaihetta on leimannut yksinäisyys. Mikään muu ystäväjärjestö ei lähtenyt mukaan Missionsprovinsein pappisvihkimykseen. Vaikka monia rohkaisuja saimmekin, niin toiset ovat taipuneet piispojen tahtoon, toiset odottavat vielä jotain muuta ratkaisua.

Nyt olemme uudessa taitekohdassa. Yhteydet Missionsprovinseen tiivistyvät, kun rukouksessa kyselemme piispaa Suomeen ja lähetysprovinssin kaltaisen rakenteen synnyttämistä.

VUONNA 2009 ALKANUT OPETTELEMISEN AIKA KOHTI LÄHETYS- HIIPPAKUNTAA

Millaiseksi tämä vaihe muodostuu? Salamavalaja ja varauksellisuutta? Kyllä! Tavallisen taivaallista seurakuntana elämistä sanan ja sakramentin äärellä! Kyllä ja kyllä!

Näyttää, että tätäkin askelta leimaa yksinäisyys. Muissa järjestöissä ei vielä ole

halukkuutta hiippakuntarakenteeseen. Mutta ajattelen, että aivan samoin kuin alun varauksellisuudesta huolimatta Luther-säätiön olemassaolo näin 10 vuoden perspektiivistä ja Ruotsissa viihtyt pastorimme näin 5 vuoden perspektiivillä on suurelta osin hyväksytty, niin aivan samoin tämänhetkisestä varauksellisuudesta huolimatta ehkä vuosien kuluttua lähetyshiippakunnan perustamisratkaisu saa myös ymmärryksen – jopa halun liittyä mukaan.

Ei niin, että me etsimme vain ihmisten hyväksyntää. Jumalan edessä me nöyrästi ja rohkeasti haluamme vaeltaa. Mutta uskon, että meille on tässä historiallisessa tilanteessa uskottu au-rankärjen tehtävä. Tämä meidän tulee hengellisesti ymmärtää, jotta yhtäältä saisimme ilon ja rohkeuden kulkea yhdessä Jumalan meille osoittamaa tietä ja toisaalta nöyryyden sekä avoimuuden, jotta pitäisimme ovet auki niille, jotka vielä kyselevät.

Tänään on pyhäinpäivä. Tunto elämän lyhydestä oli minulla voimakkaasti pinnalla säätiön kriittisissä vaiheissa. Anoppini, tyttäreni ja Simon kuolema vajaassa vuodessa kirkasti ajatusta: Aika on lyhyt. Minkä Jumalan sanasta oikeaksi ymmärrämme, tehkäämme se nyt rohkeasti!

Mikä on siis päällimmäinen tunne kun katsomme menneitä vuosia? Ehkä kaupungista kaupunkiin kulkevien apostolien ilo; *Jumalan sana menestyi ja levisi* (Apt.6:7). Ehkä Paavalin huokaava helpotus: *Tuntemattomina ja kuitenkin hyvin tunnettuina; kuolemaisillamme, ja katso, me elämme!* (2Kr.6) On hyvä olla elossa, on hyvä kun työ on kasvanut!

Mutta ennen muuta mielessä on suuri kiitollisuus Jumalan hyvyydestä ja uskollisuudesta meitä kohtaan. On hänen suurta lahjaansa kulkea tällaisessa ystäväjoukossa yhdessä. Paavalin ja teidän kanssanne haluan ylistää kiittäen: *Mutta hänelle, joka voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme, sen voiman mukaan, joka meissä vaikuttaa, hänelle kunnia seurakunnassa ja Kristuksessa Jeesuksessa kautta kaikkien sukupolvien, aina ja iankaikkisesti!* (Ef.3:20) ■

USKONRATKAISU VAI PREDESTINAATIO?

≡ MARKUS PÖYRY

📷 SXC.HU, WIKIMEDIA COMMONS, LUTHER-SÄÄTIÖ

Mikä on ihmisen osuus pelastuksesta? Onko ihmisen pelastuminen Jumalan ja ihmisen yhteistyötä? Vai onko toiset määrätty jo ennalta taivaaseen ja toiset ennalta kadotukseen?

Näihin kysymyksiin mielellämme haluaisimme etsiä vastausta omasta järjestyksestämme ja logiikastamme, mutta sieltä emme ikinä oikeaa vastausta löydä. Tästäkin kysymyksessä meidän on mentävä katsomaan, mitä Jumala on sanassaan meille asiasta ilmoittanut ja hyväksyttävä se silloinkin, kun se sotii omaa logiikkaamme vastaan.

Jumalan meille ilmoittama tie on kaita. Siitä on historian saatossa poikettu joko ojaan tai allikkoon. Ennen kuin katsomme itse tietä, tarkastelemme ensin ojaa ja allikkaa ja katsomme kestävätkö ne Raamatun ilmoituksen valossa.

OJA: JUMALA ON ENNALTA MÄÄRÄNNYT TOISET IHMISET PELASTUKSEEN JA TOISET KADOTUKSEEN.

Tämän teologian nimekkäimpiä edustajia oli Jean Calvin 1500-luvulla. Tätä nk. ”kaksinkertaista predestinaatio”-oppia monessa reformoidussa kirkkokunnassa opetetaan eri vivahteineen yhä nykyäänkin. Se tarjoaa ihmislogiikalle selkeän vastauksen siihen kysymykseen, miksi toiset pelastuvat ja toiset ei: Jumala on jo ennen maailman perustamista valinnut kadotukseen ja toiset pelastukseen.

Tähän teologiaan kuuluu myös kiinteästi se ajatus, että Kristus kuoli ristillä ainoastaan niiden ihmisten puolesta, jotka hän oli jo alussa valinnut pelastukseen. Vain valittujen synnit on siis anteeksi annettu. Muiden ihmisten syntejä ei ole sovitettu.

Raamatun sana ei kuitenkaan tue tätä oppia, sillä Jumala on ilmoittanut meille itsestään, että hän *”tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan*

totuuden” (1. Tim 2:4), ja *”hän ei tahdo, että kukaan hukkuu, vaan että kaikki tulevat parannukseen”* (2. Piet. 3:9), sillä *”Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille”* (Tiit. 2:11). Nämä Raamatun kohdat tekevät mahdottomaksi sen ajatuksen, että Jumala olisi määrännyt ennalta toiset kadotukseen. Helvettiä ei itse asiassa ole tarkoitettu alunperin yhdellekään ihmiselle, vaan *”Perkeleelle ja hänen enkeleillensä”* (Matt. 25:41).

Edelleen Jumalan sana todistaa vääräksi sen, että Jumala olisi valinnut jo aikojen alusta tietyt ihmiset kadotukseen, ja ettei Jeesus siis näiden ihmisten syntien puolesta kuollut eikä niitä anteeksi antanut: *”Niin on Jumala maailmaa rakastanut, että antoi ainoan Poikansa”* (Joh. 3:16); *”Sillä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan”* (2. Kor. 5:19). Jeesuksen sovituskouluun ja syntien anteeksiantamisen ulkopuolelle ei siis ketään ole jätetty.

ALLIKKO: IHMISELLÄ ON VAPAA TAHTO

Ihminen voi valita Jumalan ja pelastuksen. Hänen tulee siis valita oikein, tehdä uskonratkaisu ja antaa elämänsä Jeesukselle. Tästäkin teologiasta on monta versiota, mutta pääajatus on se, että ihmisellä on lopulta kuitenkin se ratkaiseva osuus omassa pelastuksessaan. Sanotaan, että Jeesus on ottanut 99 askelta sinua vastaan, ja nyt sinun pitää ottaa vain yksi askel Jeesusta vastaan. Vaikka näin Jumalalle yritetään antaa kunnia pelastuksesta, kuitenkin tämän opin mukaan ihminen on kuitenkin viime kädessä se, jonka omassa varassa pelastuminen on. Ihmisellä on se ratkaiseva askel ja ratkaiseva prosentti. Ääneen lausuttuna tämä malli edustaa synergiaa, eli sitä että pelastuminen on ihmisen ja Jumalan yhteistyötä.

Tämä malli on hyvin suosittu monessa kirkkokunnassa. Suomessa myös moni luterilainen kristitty valittavasti on sen omaksunut. Se on järkeenkäypä ja

siksi vetovoimainen: Jumala ja ihminen tekee osansa. Vastaus kysymykseen, miksi toiset pelastuvat ja toiset eivät, on yksinkertainen: Toiset eivät osanneet valita oikein. Toisin sanottuna taivaan porteilla onniteltaneen perille päässyttä ihmistä siis viisaasta valinnasta.

Tämän teologian perustana on oletus, että ihmisellä on vapaa tahto ja siksi hän on täysin kykenevä valitsemaan Jeesuksen. Tämä on kuitenkin selkeässä ristiriidassa Raamatun opetuksen kanssa, sillä syntiinlankeemuksen jälkeen ihmisellä ei ole enää vapaata tahtoa suhteessa Jumalaan, vaan synti on pimentänyt ihmisen niin, ettei hän luonnostaan valitse Jumalaa, ei luonnostaan osaa kääntyä Jeesuksen puoleen eikä edes etsiä Jumalaa: *”Kaikki, niin hyvin juutalaiset kuin kreikkalaiset, ovat synnin alla, niinkuin kirjoitettu on: ”Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ei ole ketään ymmärtävää, ei ketään, joka etsii Jumalaa; kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään”* (Room. 3:9-12). Juuri tästä syystä *”luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää”* (1. Kor. 2:14).

Joku sanoi joskus, että on suurta armoa se, että Jumala antaa ihmiselle mahdollisuuden valita Jeesus. Mutta onko todella armoa antaa keskellä järveä olevan uimataidottoman päättää, haluaako hän uida rantaan vai jäädä hukkumaan. Tai onko suurta armoa antaa tiedottomaksi auto-onnettomuudessa menneen ihmisen päättää itse haluaako hän, että hänen sydämensä elvytetään vai annetaanko menehtyä? Usko ei siis ole ihmisen valinta, eikä ihmisen teko. *”Se on Jumalan teko, että te uskotte häneen, jonka Jumala on lähettänyt”* (Joh. 6:29). *”Ei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, häntä vedä”* (Joh 6:37)

TIE: RAAMATUN OPETUS

Jumala ei ole valinnut ennalta toisia ihmisiä kadotukseen, mutta pelastus ei

myöskään ole ihmisen ja Jumalan yhteistyötä, vaan kokonaan Jumalan teko. Raamatun opetus pelastuksesta sijoittuu siis näiden ojan ja allikon väliin. Mutta se tie on niin kaita että siitä helposti luiskahtaa joko kohtalouden ojaan tai ihmistekojen allikkoon.

Vaikka Raamattu ei puhu siitä, että Jumala valitsisi ketään kadotukseen, opetetaan sanassa selkeästi sitä, miten Jeesuksen omat ovat pelastukseen valittuja: *"Jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut"* (Room 8:30) *"Hänessä me myös olemme saaneet perintöosan, ollen siihen edeltämäärätyt hänen aivoituksensa mukaan, hänen, joka vaikuttaa kaikki oman tahtonsa päättämän mukaan"* (Ef.1:11), *"Sen kuullessansa pakanat iloitsivat ja ylistivät Herran sanaa ja uskoivat, kaikki, jotka olivat säädettyt iankaikkiseen elämään"* (Apt. 13:48. Ks. myös Room. 11:7; Kol. 3:12; 2. Tim. 2:10; 1. Piet 1:2.)

Raamatullinen opetus siis on, että ihminen pelastuu yksin armosta, Kristuksen sovitus työn tähden, uskon kautta. Jumala saa ihmisen pelastumisesta kaiken kunnian; se on yksin Jumalan teko ilman mitään ihmisen osuutta. Mutta kun joku toinen hukkuu Kristuksen sovitus työstä huolimatta epäuskonsa tähden, kantaa hän itse siitä täyden vastuun. Taivaaseen siis ihminen pääsee ilman mitään omaa ansiota tai valintaansa, mutta helvettiin joutuva voi syyttää vain itseään, ei Jumalaa.

On tärkeää, että tätä oppia iankaikkisesta valinnasta ei irroteta Kristuksesta ja hänen armonvälineistään. Kaikki valitut ovat nimittäin niitä, jotka Isä on vetänyt luokseen ja jotka ovat kutsutut (Joh. 6:44, Room. 8:30). Tämä Isän kutsuminen ja vetäminen ei tapahdu tässä ajassa

ilman välineitä, vaan Jumala on siihen tarkoitukseen päättänyt ottaa käyttöönsä sanansa ja sakramentit. Turha on ihmisen siis kuvitella olevansa pelastettu iankaikkisen valinnan perusteella, jos hän halveksii sanaa ja sakramentteja, sillä kutsuminen tapahtuu armonvälineiden kautta. Kun Jeesus sanoo, että *"Monet ovat kutsutut, mutta harvat valitut"* (Matt. 22:14), se ei tarkoita, ettei Jumala tahtoisi pelastaa kaikkia tai ei aidosti kutsuisi kaikkia. Valittujen harvalukuisuus johtuu vain siitä, että monet eivät kuuntele Jumalan sanaa vaan ehdoin tahdoin väheksyvät sitä, tukkivat siltä korvansa ja paaduttavat sydämensä. Näin he sulkevat Pyhän Hengen tien, niin ettei hän voi tehdä heissä työtään. Syypää tähän ei siis ole Jumala eikä hänen suorittamansa valinta vaan heidän oma armonvälineiden halveksuntansa. Tämä Raamatun meille ilmoittama ratkaisu ei tyydytä ihmisen järkeä eikä sovi ihmisen logiikkaan, mutta enemmän meille ei ole tästä asiasta ilmoitettu Jumalan sanassa, ja siihen meidän on tyydyttävä.

Molemmat aluksi tarkastelemamme väärät mallit irrottavat pelastuksen armonvälineistä erilleen kohtalokkain seurauksin. Kaksinkertainen predestinaatio-oppi ajaa ihmisen pois armonvälineiden yhteydestä joko epätoivoon (Olen kadotukseen valittu, siksi ei minun kohtalooni sana eikä sakramentit voi vaikuttaa) tai ylimielisyyteen ja hillittömyyteen (Minua ei ole valittu kadotukseen, siksi armonvälineiden puuttuminen elämästäni ei voi minua kadottaa).

Synergistisen mallin mukaan taas ihminen ei oikeastaan tarvitse sanaa ja sakramentteja, koska ihmisen oma valinta synnyttää viime kädessä uskon, ei Pyhä Henki sanan ja sakramenttien kautta. Tämä malli ohjaa myös epätoivoon, sillä siinä uskon alku ja pe-

rusta on ihmisen omassa valinnassa. Ketju on vain yhtä vahva kuin sen heikoin lenkki. Jos yksi lenkki pelastuksessa on ihmisvalinta, on pelastus epävarmalla pohjalla.

Raamatullinen oppi iankaikkisesta valinnasta ei sen sijaan anna kenellekään aihetta epätoivoon tai ylimielisyyteen eikä sakramenttien halveksimiseen. Se kutsuu kaikkia sanan ja sakramenttien yhteyteen, joita *"välineinä käyttäen lahjoitetaan Pyhä Henki, joka niissä, jotka kuulevat evankeliumin, vaikuttaa uskon missä ja milloin Jumala hyväksi näkee"* (Augsburgin tunnustus V). Kristus ja hänen evankeliuminsa ei sulje yhtään katuva syntistä ulkopuolelle, vaan houkuttelee ja kutsuu kaikkia köyhiä, taakan painamia ja murheellisia syntisiä tekemään parannuksen, tuntemaan syntinsä ja uskomaan Kristukseen.

Se lupaa Pyhän Hengen puhdistamaan heit ja antaa siis murheellisille, ahdistetuille ihmisille mahdollisimman kestävän lohdun: heidän pelastumisensa ei ole heidän omassa kädessään. Jos olisi, he menettäisivät autuutensa paljon helpommin kuin Aadam ja Eeva paratiisissa, jopa hetki hetkeltä, yhä uudestaan. Pelastuksemme ei riipu omasta häilyvästä mielestämme, joka saattaa tänään iloita evankeliumista ja huomenna tuntea vain synnin ja kadotuksen uhkaavan, vaan pelastuksemme perustuu Jumalan armolliseen valintaan, jonka hän on meille ilmoittanut Kristuksessa. Ja Kristuksen kädestä meitä ei voi kukaan riistää (Joh. 10:28; 2. Tim. 2:19).

Ennaltamääräämisoppia ei siis itse asiassa ole tarkoitettu sen selittämiseksi, miksi toiset eivät usko, vaan ainoastaan niiden rohkaisemiseksi ja lohduttamiseksi, jotka jo uskovat. Siinä tehtävässä oppi iankaikkisesta valinnasta pääsee omalle paikalleen. Kristukseen uskovalle se on suuri lohdutus. ■

HIIPPAKUNTA PUHUTTI SEURAKUNTIA

≡ PETRI HILTUNEN

Luther-säätiön jumalanpalvelus-seurakunnissa toteutettiin syys-lokakuussa kysely, joka koski hiippakunnan muodostamista. Kyse-lyllä haluttiin saada selville, millaisia odotuksia, kysymyksiä ja mahdollisesti pelkojakin hiippakuntaan liittyy.

Suurin osa vastaajista kertoi saaneen-
sa jonkin verran tietoa hiippakunta-
hankkeesta, mutta enemmänkin tietoa
kaivattaisiin. Asiasta oli kuultu omal-
ta pastorilta, Pyhäkön lampusta tai
vastuunkantajapäiviltä.

MITÄ ODOTETAAN?

Tärkeimmäksi syyksi hiippakunnan
muodostamiseen vastaajat näkivät sen,
että papit saisivat oman esipaimenen.
Kansankirkon pastorien saama kir-
kollinen kaitsenta on ollut vähäistä ja
monesti kielteistä. Ruotsissa vihityil-
lä kahdeksalla pastorilla puolestaan ei
ole ollut lainkaan kotimaista kirkollista
esivaltaa.

Toiseksi pidettiin tärkeänä sitä, että vih-
kimyssulku saataisiin purettua, ja pap-
peja voitaisiin jatkossa vihkiä myös Suo-
messä. Tähän tarvitaan kuitenkin oma
suomalainen piispa ja hiippakunta.

Kolmanneksi syyksi hiippakunnan
muodostamiseen nähtiin se, että valit-
tava piispa antaisi tunnustukselliselle
kirkollisuudelle "kasvot". Hänessä hen-
kilöityisi perinteinen luterilainen usko
ja seurakuntaelämä. Myös ulkopuolisten
tahojen ja tiedotusvälineiden olisi sel-
keämpi ottaa yhteys piispaan kuin esim.
säätiöön.

Neljänneksi uskottiin piispan yhtenäis-
tävän ja kiinteyttävän tunnustuksellista
rintamaa ja jumalanpalvelusyhteisöjen
verkostoa. Hän voisi kannanotoillaan ja
vierailluillaan vahvistaa yhteyttä seura-
kuntien välillä ja luotsata niiden elämää
yhteisiin päämääriin. Hiippakunta ja
piispa olisivat selkeitä kirkollisia insti-
tuutioita, jotka vahvistaisivat yhteisöjen
ja jäsenten identiteettiä.

MITÄ PELÄTÄÄN?

Suurin pelon aihe tuntui liittyvän sii-
hen, että hiippakunnan muodosta-
minen voisi etäännyttää jumalanpal-
velusyhteisöliikettä kansankirkosta
ja herätysliikkeistä. Käytännössähän
säätiön yhteisöt toimivat jo nyt täysin
itsenäisesti. Yhteyden vaaliminen on
tulevan piispan tärkeimpiä tehtäviä, ja
voihan jokainen seurakuntalainen olla
osaltaan siltojen rakentaja!

Vastaajat tuntuivat pelkäävän myös sitä,
että jatkossa ei olisi mahdollista olla
enää sekä kansankirkon että tulevan
hiippakunnan seurakuntien jäsenenä.
Tällainen pelko on kuitenkin turha, eikä
kansankirkko edes voi erottaa jäseni-
ään. Monet pelkäävät myös mahdollis-
ta mustamaalaamista ja tiedotussotaa.
Erityisesti tulevan piispan arveltiin
joutuvan tiedotusvälineiden hampai-
siin. Siksi hän tarvitseekin kaikkien
seurakuntalaisten tuen ja esiruko-
uksen - jo ennen valintaansa!

MITÄ KYSYMYKSIÄ?

Eniten tunnuttiin kyseltävän
sitä, mitä käytännön vaikutusta
hiippakunnan muodostamisel-
la on jumalanpalvelusyhteisöjen
kannalta. Yhteisöthän tulevat
aikanaan rekisteröitymään ja ne
tulevat sitä kautta osaksi hiippa-
kuntaa. Jokaviikkoiseen toimin-
taan ei hiippakunnalla varmaan-
kaan ole suurtakaan vaikutusta.
Piispaa saa kyllä toivottavasti
tavata silloin tällöin messuissa
ympäri maata!

Seurakunnissa kaivataan myös ope-
tusta siitä, mitä piispa ja hiippakunta
Raamatun ja kirkon opin mukaan
ovat. Tähän haasteeseen pastorim-
me varmaan tarttuvat! Kannattaa
myös lukea Martti Vaahtorannan
kirjoitus aiheesta Luther-säätiön
juhlakirjassa Tuntomerkkien kirkko.

Paulus-yhteisöstä tuli loppukom-
mentti: "Tällaisella pimenevällä ajalla
on hyvä liittyä sellaiseen seurakuntaan

ja hiippakuntaan, missä toteutuu Juma-
lan mielen mukainen järjestys, missä
Raamattu ja Tunnustuskirjat otetaan
todesta. Herramme ja Jumalamme siu-
natkoon ja ohjatkoon Hengellään suun-
nitelmat ja toteutumisen". ■

Heinola:

Sunnuntaina klo 15. Pääsinniemen rukoushuoneella, Jousantie. 6.12.

Helsinki: Markus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Annankatu 7.

Hämeenlinna: Matteus-yhteisö

Joka suunnuntai klo 11. Tykistötie 13.

Iisalmi

Sunnuntaisin klo 17. Satamakatu 5.
15.11., 29.11., 13.12.

Imatra:

Sunnuntaisin klo 15. Teppanalan rukoushuoneella.
13.12., 10.1.

Joensuu: Nehemia-yhteisö

Sunnuntaisin klo 11. Tikkamäentie 8.
15.11., 6.12., 13.12., 20.12.

Jyväskylä:

Sunnuntaisin klo 17. Ilmarisenkatu 18.
22.11., 29.11., 20.12., 3.1.

Kajaani: Filippus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Väinämöisenkatu 13.

Kerava:

Sunnuntaisin klo 17. Lapilantie 19
22.11., 6.12., 20.12

Kokkola:

Sunnuntaisin klo 17. Pitkäsillankatu 17 b.
22.11., 29.11.; 20.12

Kouvola: Paulus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Väinöläntie 21.

Kuopio: Pietari-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Saastamoisenkatu 10.

Lahti: Samuel-yhteisö

Sunnuntaisin klo 10. Uudenmaankatu 14.
22.11., 6.12., 20.12.

Mikkeli: Tiitus-yhteisö

Sunnuntaisin klo 17. Rouhialankatu 2.
15.11., 29.11., 13.12.

Oulu: Timoteus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 10:30. Tuulimyllynkatu 18.

Pori: Sakkeus-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Karhunkatu 13.

Seinäjoki: Luukas-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Kauppaneliö 13 as. 3.

Tampere: Johannes-yhteisö

Joka sunnuntai klo 11. Ilomäentie 5.

TILAA KIRJAUUTUDET!

*Tuntomerkkien
kirkko*

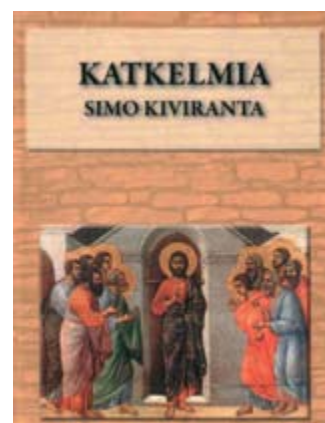
15 EUR

221s.

*Katkelmia
– Simo
Kiviranta*

320 s.

25 EUR

Tilaukset: Eeva Pitkäranta 050-5225855, tiedotus@luthersaatio.fi

Pyhäkön Lamppu

Päätoimittaja: Juhana Pohjola
Toimitussihteeri: Esko Murto
Tilaukset: 050-5225855
eeva.pitkaranta@luthersaatio.fi

Taitto: Forceimage Ay. (www.forceimage.com)
Paino: Myllypaino Oy
ISSN 1457-9901
Nordea 101230-209260

TAIVASTOIVO TUO ILOA

≡ JUHANA POHJOLA

📷 SAMI LIUKKONEN

Luther-säätiön 10-vuotisjuhlissa julkaistiin säätiön edesmenneen perustajaisän Simo Kivirannan elämäkerrallinen teos *Katkelmia*. Kirja luovutettiin Kirsti Kivirannalle, joka seisoi vuosikymmenet Simon rinnalla. Kirstin kutsumus papinpuolisena, viiden lapsen äitinä ja lääkärin ammatissa on ollut rikas ja haastava. Simon ja Kirstin yhteinen koti on ollut auki lukemattomille kokoontumisille. Siellä myös Luther-säätiö perustettiin.

– Muistan hyvin säätiön perustamiskokouksen. Ilmassa oli toiveikkuutta ja jännitystä. Perustetun säätiön hallituksen kokoukset myös pidettiin meillä Simon kuolemaan asti, Kirsti muistelee.

Nyt tilanne on toinen. Koti on paljon hiljentynyt. Isot kirjahyllytkin ovat pitkälti tyhjennetty.

– Simo aloitti kirjaston keräämisen 1959. Vuosien mittaan kertyi n.3000 nidettä. Kun jäin yksin asumaan, keskustelin lasten kanssa. Isän muistoa kunniotettaisiin parhaiten, jos kirjasto voitaisiin säilyttää kokonaisuutena. Ajatus lahjoittaa se Luther-säätiölle oli jo valmiina, kun Koinonia-keskus hankittiin.

LÄÄKÄRISTÄ POTILAAKSI

Kirsti valmistui lääkäriksi ennen avioitumista. Simon äiti hoiti taloutta ja alkusi lapsiakin, mutta myöhemmin järjestyi kotiapu muulla tavalla. Äitiyslomat Kirsti piti pidennettyinä, jotta sai imettää vauvaa ja olla perheen kanssa kotona.

– Väitöskirjani tekeminen kesti kuusi vuotta. Se oli välillä tauolla perhesyistä. Viimeistelin sen kesällä 1976. Kirjoitin öisin.

Väitöksen jälkeen minun oli helpompi saada sijaisuuksia ja sitten virka Allergiasairaalassa. Minulla oli säännöllinen työaika. Ylitöitä en joutunut tekemään. Se oli mielestäni perheen äidille sopiva.

– Kesällä 2001 sain diagnoosin: Parkinsonin tauti. Tieto oli helpotus. Minulla oli kolmen vuoden ajan ollut epämääräisiä oireita. Nyt taudille saatiin nimi. Tietty lääke aiheutti myöhemmin kuitenkin vakavia sivuoireita. Tuli masennusta

ja elämisen taito heikkeni. Jouduin lopettamaan vastaanoton ja autolla ajo kiellettiin. Olen ystävien kuljetusten varassa sunnuntain messuun. Elän päivän kerrallaan. Kaikella on Jumalan hyvä tarkoitus, Kirsti kertoo.

SANAA VÄLITTÄMÄSSÄ JA OMISTAMASSA

Kirstillä oli muutaman vuoden ajan erityinen oma missionsa. Monet saivat häneltä päivittäin hoitavia hengellisiä tekstiviestejä.

– Luen aamuisin useampaa-kin hartauskirjaa. Minulle syntyi tarve viestittää sukulaisille ja ystäville niistä saamiani hengellisiä löytöjä. Tein edullisen sopimuksen, johon sisältyi 1000 viestin lähettäminen kuukaudessa. Minulla oli kännykän muistissa 80 nimeä. Koin tämän Jumalan antamana tehtävänä. Sain välittää evankeliumia sukulaisilleni ja toisaalta pitää hengellistä yhteyttä ystäviin.

– Tällä hetkellä elämäni tuo iloa uskon luottamus Jumalaan, anteeksiantamus, tieto johdatuksesta ja taivastoivo. Keittiössä on seinällä kortti, jossa lukee: *Nyt tahdon muistaa voittoa Jeesuksen Herrani. Sain taivaan aarteet lahjaksi Lunastajaltani.* ■

